

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของเทศบาลเมืองคลองแห ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลเมืองคลองแห อำเภอกหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ของเทศบาลเมืองคลองแห ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

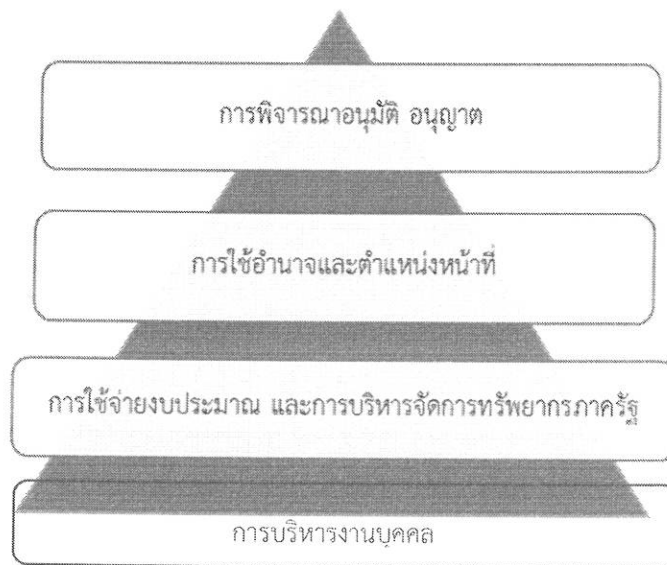
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

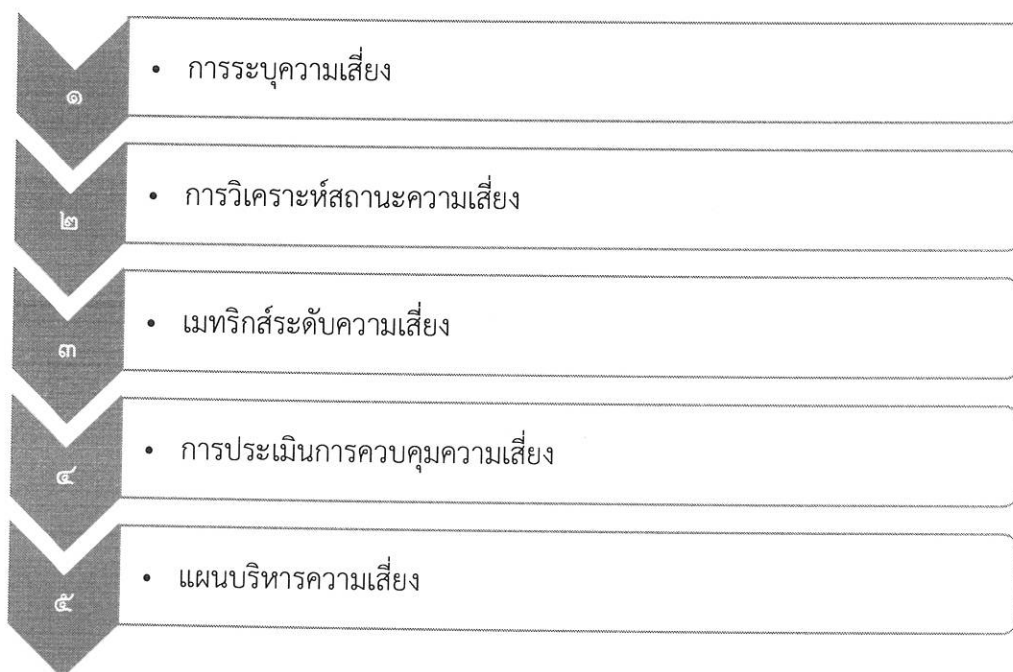
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

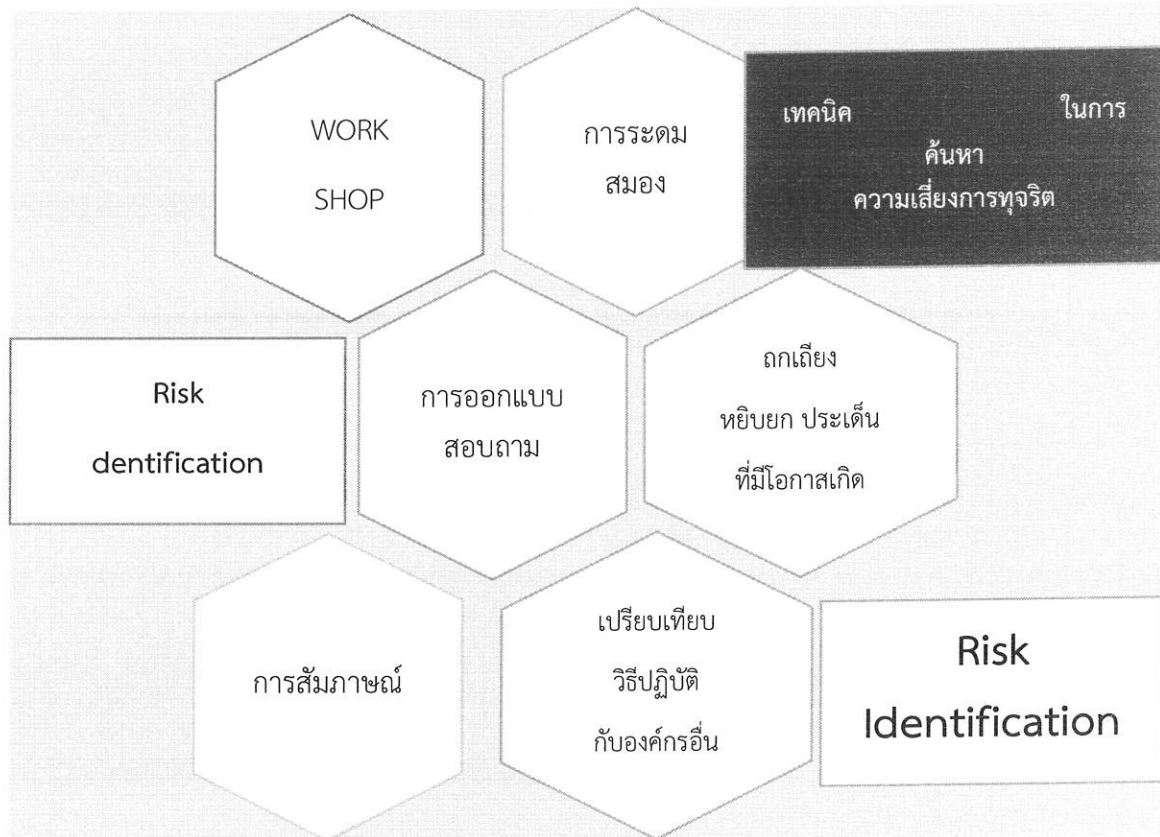
๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ/การจัดซื้อจัดจ้าง
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต		✓
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ อื่นใด ในการเลือกบรรจุโครงการที่เอื้อ ประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ ชอบด้วยระเบียบ		✓
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมี การรับสินบน เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการ		✓
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรร หาบุคคลเข้าทำงาน หรือการเลื่อนระดับ		✓

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง / ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง / ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง / ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง / ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้ง / ปี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ ถูกกลโกงขโมยความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายการทุจริต (Likelihood)

คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ

และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสียหายการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

Degree of Risk = Likelihood x Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme - Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่าง การตรวจสอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓		
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์อื่นใด ในการ เลือกบรรจุโครงการที่เอื้อประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนา ท้องถิ่น โดยไม่ชอบด้วยระเบียบ		✓		
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมีการรับสินบน เป็น การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ		✓		
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรรหาบุคคลเข้า ทำงาน หรือการเลื่อนระดับ	✓			

๓. เมตริกส์ระดับความเสี่ยง

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

- ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง
- ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก
- ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

- ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง
- ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง
- ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒	๓	๖
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเลือกบรรจุโครงการที่เอื้อประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ชอบด้วยระเบียบ	๒	๓	๖
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมีการรับสินบน เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ	๒	๓	๖
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน หรือการเลื่อนระดับ	๒	๓	๖

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต	๒	
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ อื่นใด ในการเลือกบรรจุโครงการที่เอื้อ ประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ ชอบด้วยระเบียบ	๒	
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมี การรับสินบน เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการ	๒	
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรร หาบุคคลเข้าทำงาน หรือการเลื่อนระดับ	๒	

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต			X
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ อื่นใด ในการเลือกบรรจุโครงการที่เอื้อ ประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ ชอบด้วยระเบียบ			X
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมี การรับสินบน เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการ			X
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรร หาบุคคลเข้าทำงาน หรือการเลื่อนระดับ			X

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ระดับค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ระดับค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ระดับค่าความเสี่ยงระดับสูง
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	พอใช้		✓	
เจ้าหน้าที่เรียก/รับสินบน หรือผลประโยชน์ อื่นใด ในการเลือกบรรจุโครงการที่เอื้อ ประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ชอบ ด้วยระเบียบ	ดี	✓		
การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ และอาจมี การรับสินบน เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการ	พอใช้		✓	
การเรียก/รับสินบนในการโอนย้าย การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน หรือการเลื่อนระดับ	ดี	✓		

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑.	การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	- เจ้าหน้าที่ที่เรียกเก็บ รับผลประโยชน์ใน ระหว่างการตรวจรับ งาน ตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ประกอบการ พิจารณา ขออนุมัติ และขออนุญาต	ความเสี่ยงสี่เหลี่ยม ระดับปานกลาง	- การให้บริการยึดปฏิบัติ ตามระเบียบกฎหมาย ที่กำหนด - ปิดประกาศคู่มือ สำหรับประชาชนไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ ยื่นคำขอและเผยแพร่ ทางสื่อต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง เว็บไซต์	
๒.	การใช้ อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	- เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจ ในทางมิชอบ เพื่อ เรียกร้องรับ ผลประโยชน์เพื่อให้เกิด ผลต่อการ สนับสนุนแผนงานหรือ โครงการ - การรับของขวัญจาก บุคคลอื่น เพื่อช่วยให้ บุคคลนั้นได้ ผลประโยชน์จาก องค์กร	ความเสี่ยงสี่เหลี่ยม ระดับปานกลาง	- จัดทำประกาศ มาตรการป้องกันการ เรียกรับสินบน - เจ้าหน้าที่จัดทำรายงาน ผลในการจัดทำโครงการ อย่างต่อเนื่อง - เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายในการ ปฏิบัติงานให้กับบุคลากร และเจ้าหน้าที่ - หากมีสถานการณ์การ ให้ของขวัญ ควรปฏิเสธ การรับของขวัญ ของ กำนัน โดยอธิบายว่าเป็น การขัดต่อกฎหมาย นโยบายของรัฐ	

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง	- เจ้าหน้าที่ที่เป็น คณะกรรมการตรวจรับ พัสดุ มีการรับเงินหรือ ผลประโยชน์จากผู้รับ จ้างและจงใจไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบที่ถูกต้อง	ความเสี่ยงสีเหลือง ระดับปานกลาง	- แต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ จาก หน่วยงานอื่น ๆ หรือ กลุ่มอื่นที่มีความรู้ ความสามารถ และมีพฤติกรรมที่ไม่สื่อ ไปในการทุจริต - กำกับดูแลให้บุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และแนวทางการจัดซื้อ จัดจ้าง	
๔.	การบริหารงานบุคคล	- การเรียก/รับสินบน ในการโอนย้าย การ สรรหาบุคคลเข้า ทำงาน หรือการเลื่อน ระดับ	ความเสี่ยงสีเหลือง ระดับปานกลาง	- ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินการให้เป็นไปตาม ระเบียบ - กรณีหน่วยงานมีความ ประสงค์ จะรับโอน บุคคลภายนอกเข้ามา ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ควรมีการจัดทำประกาศ และนำประกาศนั้น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในหลากหลายช่องทาง ตามระเบียบ	

หมายเหตุ :

๑. กรณีหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ระบุว่า “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับทรัพย์สินในกระบวนการงาน อนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

๒. ต้องระบุให้ครบทุกประเด็น

กระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
 ประเภทความเสี่ยงด้านที่ .....ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ .....
 ชื่อกระบวนการ / โครงการ .....การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร.....

การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	เจ้าหน้าที่รับคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	-
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง	-
๓	เสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร
๔	แจ้งผู้ยื่นคำร้อง	-

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ภาพลักษณ์องค์กรไม่ดี ไม่โปร่งใส มีข่าวเผยแพร่ในสังคมออนไลน์ กระทบต่อภาพลักษณ์หน่วยงาน
๓	ปานกลาง	หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ปรากฏข่าวลือที่อาจมีการพาดพิงเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ - ๙ คะแนน
๔	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๔ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง(Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๑๐ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๕ - ๙ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๔ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๒	๓	๔	๕

๑ ๒ ๓ ๔ ๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

- สถานะสีแดง : ความเสียหายในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสียหายทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสียหายอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสียหาย
- สถานะสีเหลือง : ความเสียหายยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสียหายอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสียหาย

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสียหายทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Rick Score (Lx1)			
			Likelihood	Impact	Rick Score	ระดับความเสี่ยง
๑	เจ้าหน้าที่รับคำขอ อนุญาตก่อสร้าง/ ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	-	-	-	-	
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	
๓	เสนอผู้บังคับบัญชา พิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือ ผลประโยชน์ใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลก กับการอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อ ถอนอาคาร	๑	๔	๔	ต่ำ
๔	แจ้งผู้ยื่นคำร้อง	-	-	-	-	

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๑.	เสนอผู้บังคับบัญชา พิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับ เงินทรัพย์สินหรือ ผลประโยชน์อื่นใดกับผู้ มาติดต่อเพื่อแลกกับ การอนุญาตก่อสร้าง/ ตัดแปลง/รื้อถอน อาคาร	ต่ำ	๑. จัดทำคู่มือประชาชน เรื่อง การ พิจารณาอนุญาตออกใบอนุญาต/ออก ใบรับรอง ตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ปัจจุบัน ๒. จัดทำผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๓. จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส ๔. มีช่องทางร้องเรียนการทุจริต	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	ไม่มี	กองช่าง

หมายเหตุ : ๑. กรณีหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ให้ระบุว่า “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับทรัพย์สินในกระบวนการงาน อนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

๒. ต้องระบุให้ครบทุกประเด็น ***

ลงชื่อ.....(ผู้รายงาน)

(นางสาวปวีตา สุขสว่าง)

นิติกรชำนาญการ

ลงชื่อ.....(ผู้ตรวจสอบรายงาน)

(นายสินชัย บุญช่วย)

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

